

Rozszerzona odpowiedzialność producenta

w zakresie redukcji odpadów

Podsumowanie Luty

2026

zerowasteurope.eu

Spis treści

2 Podsumowanie

2 W czym tkwi problem?

W jaki sposób ROP może stać się motorem ponownego wykorzystania, naprawy i ogólnej redukcji odpadów?

Proponowane zmiany do dyrektywy ramowej w sprawie odpadów (WFD)

14 Załącznik I

14 Jaki jest aktualny stan regulacji UE w zakresie redukcji odpadów?

14 Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów (WFD)

15 Dyrektywa w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE)

16 Rozporządzenie w sprawie baterii

17 Rozporządzenie w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (PPWR)

18 Dyrektywa w sprawie prawa do naprawy

18 Rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów (ESPR)

20 Załącznik II

20 Które polityki państw członkowskich mogą służyć za przykład?

20 Belgia

22 Francja

Podsumowanie

Ustawa o gospodarce o obiegu zamkniętym (CEA) mogłaby przewyższyć obecne ograniczenia rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP), która przedkłada gospodarkę odpadami nad bardziej skuteczną strategię obiegu zamkniętego, takie jak ponowne wykorzystanie i naprawa.

Aby doprowadzić do rzeczywistego ograniczenia ilości odpadów, ZWE proponuje podzielenie opłat ROP na dwa odrębne budżety - jeden przeznaczony na gospodarkę odpadami, a drugi na ograniczanie ilości odpadów (wspierający strategię R średniego poziomu). Tymczasowy fundusz „przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym” mógłby wypełnić lukę do czasu uzyskania szczegółowych danych i wprowadzenia konkretnych celów.

Silne zarządzanie, przejrzysta sprawozdawczość i prawnie wiążące cele są niezbędne, aby zapewnić skuteczne finansowanie i skalowanie modeli biznesowych opartych na obiegu zamkniętym w całej UE w ramach systemów ROP.

Na czym polega problem?

Ustawa o gospodarce o obiegu zamkniętym (CEA) ma potencjał, aby przełamać liniowe nastawienie ROP, które obecnie koncentruje się na pokryciu kosztów gospodarowania odpadami (takich jak zbiórka, sortowanie i recykling), i stać się skutecznym narzędziem wspierającym wyższe poziomy hierarchii postępowania z odpadami. Potrzeba długoterminowej wizji przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz znaczenie priorytetowego traktowania najwyższych poziomów hierarchii postępowania z odpadami zostały niedawno podkreślone przez państwa członkowskie UE.¹

Brak finansowania środków związanych z obiegiem zamkniętym, które nie dotyczą odpadów, częściowo wyjaśnia ograniczone postępy² w zakresie obiegu zamkniętego w UE osiągnięte w ciągu ostatniej dekady. Strumienie odpadów, takie jak opakowania³ lub WEEE⁴, rosną w tempie szybszym niż wskaźniki ich zbiórki i

¹ Zob. „Środowisko w Europie w 2030 r. - Budowanie Europy bardziej odpornej na zmiany klimatu i opartej na obiegu zamkniętym - konkluzje Rady”. 2025. Rada Unii Europejskiej. www.consilium.europa.eu/media/3cxfwvlj/final_council-ccls-europe-s-environment.pdf, 41. PONOWNIE PODKREŚLA potrzebę opracowania zintegrowanej długoterminowej wizji UE dotyczącej przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i zrównoważone wykorzystanie zasobów oraz PODKREŚLA znaczenie priorytetowego traktowania najwyższych poziomów hierarchii postępowania z odpadami”. „57. UZNAJE potrzebę pełnego wykorzystania potencjału w zakresie redukcji odpadów i zapobiegania wydobywaniu surowców poprzez dalsze zachęty do zwiększania trwałości, naprawialności i ponownego wykorzystywania produktów, serwicyzację oraz ułatwanie i promowanie modeli biznesowych opartych na obiegu zamkniętym, a także ZACHĘCA Komisję do zapewnienia tego w ramach ustawy o gospodarce o obiegu zamkniętym”.

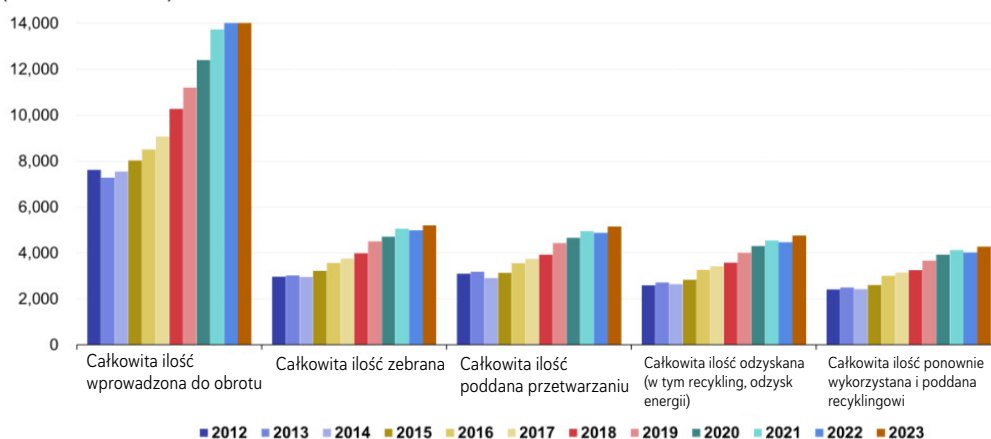
² „Wskaźnik wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym w Europie”. 2023. Europejska Agencja Środowiska (EEA). www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/circular-material-use-rate-in-europe

³ „Statystyki dotyczące odpadów opakowaniowych - wyjaśnienie statystyk”. 2022. Eurostat. ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Packaging_waste_statistics

⁴ „Statystyki dotyczące odpadów - sprzęt elektryczny i elektroniczny - wyjaśnienie statystyk”. 2024. Eurostat. ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics_-_electrical_and_electronic_equipment

recyklingu, podczas gdy środki ograniczające ilość odpadów, takie jak naprawa urządzeń lub ponowne wykorzystanie opakowań, pozostają nieopłacalne.

Wykres 1 – Sprzęt elektryczny i elektroniczny (EEE) wprowadzony do obrotu oraz zebrane, przetworzone, odzyskane, poddane recyklingowi i przygotowane do ponownego użycia odpady EEE w tysiącach ton, UE⁵

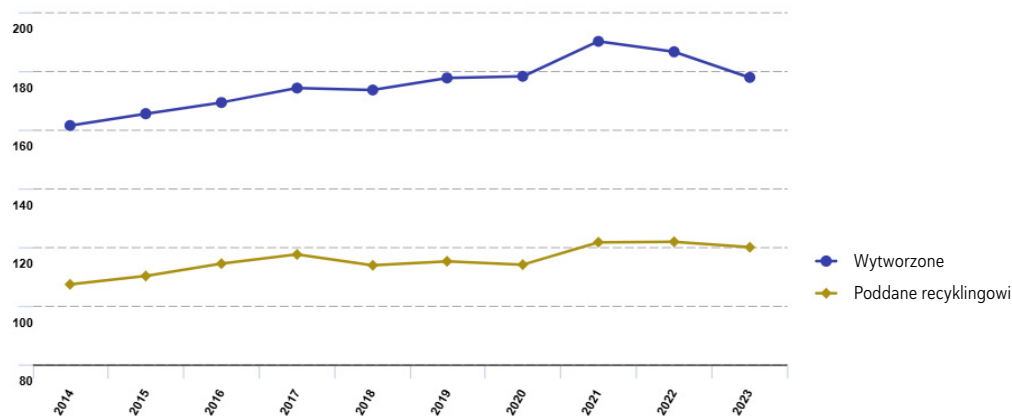

Uwaga: 2022 i 2023: szacunki Eurostatu

Źródło: Eurostat (kod danych online data code: env_waselees and env_waselee)

eurostat

Wykres 2 – Odpady opakowaniowe wytworzone i poddane recyklingowi w kilogramach na mieszkańca, UE⁶

Uwaga: Oś Y nie zaczyna się od 0. W polu rozwijanym można wybrać kolejne lata odniesienia. 2005-2011 i 2023: szacunki Eurostatu.

Źródło: Eurostat - env_waspac

eurostat

5 ibid.

6 „Statystyki dotyczące odpadów opakowaniowych - wyjaśnienie statystyk”. 2022.

[Eurostat.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Packaging_waste_statistics#Source_data_28MS_Excel.29](https://eurostat.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Packaging_waste_statistics#Source_data_28MS_Excel.29)

Systemy ROP ustanowione w celu rozwiązania problemu odpadów stały się przeszkodą hamującą postęp w zakresie lepszego zbierania, ponownego wykorzystania i ogólnej redukcji odpadów.⁷ Jednak przewidywany przegląd ROR może uwolnić środki finansowe niezbędne do wprowadzenia gospodarki o obiegu zamkniętym, która ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia wydajności zasobów w Europie i osiągnięcia większej niezależności od importu. Podstawa prawna UE, a także najlepsze praktyki krajowe opisane w niniejszym dokumencie pokazują, że promowanie strategii R_a poprzez ROP jest zarówno wykonalne, jak i konieczne do osiągnięcia celów Unii w zakresie redukcji odpadów i gospodarki o obiegu zamkniętym.

W jaki sposób ROP może stać się motorem ponownego użycia, naprawy i ogólnej redukcji odpadów?

Odpowiedzialność producentów musi wykraczać poza finansowanie gospodarki odpadami i obejmować środki służące redukcji odpadów i przygotowaniu do ponownego użycia. Jeśli celem jest zwiększenie wydajności materiałów, ROP powinno stać się narzędziem sprzyjającym przejściu od gospodarki odpadami do skalowania przedsiębiorstw opartych na obiegu zamkniętym, koncentrujących się na średniozaawansowanych strategiach R. Aby to osiągnąć, konieczne jest zastosowanie tego samego podejścia do pokrywania kosztów, które dyrektywa ramowa w sprawie odpadów (WFD) nakłada na gospodarkę odpadami, do redukcji odpadów. Nadchodząca **ustawa o gospodarce o obiegu zamkniętym** stanowi wyjątkową okazję do zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw działających w oparciu o model gospodarki o obiegu zamkniętym dzięki nowemu mechanizmowi finansowania oraz do pobudzenia obiegu zamkniętego w UE.

Biorąc pod uwagę przewagę redukcji i ponownego wykorzystania nad recyklingiem i unieszkodliwianiem w hierarchii postępowania z odpadami w UE,⁹ ważne jest, aby zapobiec finansowaniu obu opcji z tych samych opłat ROP, ponieważ w przeciwnym razie środki finansowe trafią głównie do usług gospodarki odpadami.

7 „Projektowanie ROP w celu wspierania konkurencyjności i strategicznej autonomii UE”. 2024. Zero Waste Europe. zerowasteurope.eu/library/designing-epr-to-foster-the-eus-competitiveness-and-strategic-autonomy

8 Źródło: Na podstawie Potting et al. (2017, s. 5). 2026.

ResearchGate. www.researchgate.net/figure/The-9R-Framework-Source-Adapted-from-Potting-et-al-2017-p5_fig1_321432839

9 „Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów”. Komisja Europejska. 2023. environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en

Zamiast tego budżet ROP należy podzielić między środki niezbędne do pokrycia kosztów zbiórki i gospodarowania odpadami a koszty środków redukcji.

W związku z tym **należy nałożyć dwa odrębne zestawy opłat: jedną opłatę na pokrycie kosztów gospodarowania odpadami i jedną opłatę na pokrycie kosztów środków redukcji odpadów.**

Wysokość poszczególnych opłat powinna zależeć od środków finansowych potrzebnych do osiągnięcia prawnie wiążących celów w zakresie gospodarowania odpadami, ponownego wykorzystania i redukcji.¹⁰

Na przykład opłata ROP za gospodarowanie odpadami powinna zapewnić środki wystarczające do wypełnienia obowiązku selektywnej zbiórki oraz celów w zakresie zbiórki i recyklingu, natomiast opłata za redukcję odpadów powinna zapewnić środki niezbędne do realizacji celów w zakresie redukcji odpadów, ponownego wykorzystania i podobnych celów, które zostaną określone w przepisach prawa.

Tabela 1 – Przegląd podziału opłat ROP na zarządzanie odpadami i redukcję odpadów

Opłata za gospodarowanie odpadami	Pokrywa koszty gospodarowania odpadami niezbędne do osiągnięcia celów w zakresie zbiórki i recyklingu (strategie R na najniższym poziomie) ¹¹
Opłata za redukcję odpadów	Pokrywa koszty systemów naprawy i ponownego wykorzystania (oraz inne strategie R średniego poziomu) ¹² w celu osiągnięcia odpowiednich celów

Chociaż jest to preferowane podejście i zostało już zastosowane w odniesieniu do kosztów gospodarowania odpadami, brak danych dotyczących kosztów systemów redukcji i ponownego wykorzystania w niektórych państwach członkowskich utrudnia obecnie dokładne zdefiniowanie „opłaty za redukcję odpadów”. Z tego powodu w okresie przejściowym państwa członkowskie wprowadzą tymczasowy „fundusz na rzecz przejścia na GOZ”, przeznaczając minimalny procent budżetu PRO na redukcję i ponowne wykorzystanie.

Pomimo że podejście to nie jest w pełni zgodne z zasadą odpowiedzialności producenta za pokrycie kosztów, umożliwiłoby ono państwom członkowskim mobilizację środków finansowych niezbędnych do podjęcia pilnych działań w zakresie redukcji i ponownego wykorzystania, bez których nie można osiągnąć obecnych i przyszłych celów w zakresie redukcji. W załączniku II przedstawiono najlepsze praktyki w tej dziedzinie.

¹⁰ W PPWR wprowadzono już możliwość realizacji celów w zakresie ponownego użycia i redukcji odpadów poprzez wykorzystanie opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta:

- Art. 43 ust. 5 Zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych: „(...) Środki takie mogą obejmować stosowanie instrumentów ekonomicznych i innych środków zachęcających do stosowania hierarchii postępowania z odpadami, takich jak środki, o których mowa w załącznikach IV i IVa do dyrektywy 2008/98/WE, lub inne odpowiednie instrumenty i środki, w tym zachęty zapewniane w ramach systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta oraz obowiązki producentów lub organizacji odpowiedzialnych za produkcję w zakresie przyjmowania planów zapobiegania powstawaniu odpadów (...).

- Art. 51 ust. 3 Ponowne użycie i ponowne napełnianie: „Państwa członkowskie zapewniają, aby systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta oraz systemy kaucji i zwrotu przeznaczały minimalną część swojego budżetu na finansowanie działań w zakresie redukcji i zapobiegania”.

¹¹ Ramy 9R. Źródło: Na podstawie Potting et al. (2017, s. 5). 2026.

ResearchGate. www.researchgate.net/figure/The-9R-Framework-Source-Adapted-from-Potting-et-al-2017-p5_fig1_321432839

¹² ibid.

Fundusz na rzecz przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

Przeznacza 10 % budżetu PRO na systemy ponownego wykorzystania i inicjatywy naprawcze (oraz inne strategie średniego poziomu R).

Tabela 2 – Środek pomostowy służący finansowaniu redukcji odpadów

Zaletą tego funduszu jest to, że koszty PRO są jasno określone od samego początku, a ocena adekwatności finansowania może zostać przeprowadzona w późniejszym terminie. ZWE proponuje zatem natychmiastowe wprowadzenie **obowiązkowego funduszu na rzecz przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym na poziomie państw członkowskich w wysokości co najmniej 10 %¹³ budżetu PRO**, chyba że państwa członkowskie wprowadziły już prawnie wiążące cele dla strategii R średniego poziomu. Środek ten zapewniłby natychmiastową ulgę przedsiębiorstwom społecznym, które stanowią podstawę obecnych systemów ponownego wykorzystania i naprawy, a które znajdują się w krytycznej sytuacji z powodu gwałtownego spadku wartości ponownego wykorzystania i zjawiska „pasażerów na gapę”.^{14,51} **Od 2030 r. opłata za redukcję odpadów, w tym wiążące cele dla średniozaawansowanych strategii R, będzie miała zastosowanie do systemów ROP wprowadzonych na poziomie UE.**¹⁶ Aby skutecznie wdrożyć ten środek, niezbędne jest **obowiązkowe członkostwo producentów w organizacjach PRO**,^{17,18} **a także prawna odpowiedzialność organizacji PRO** za spełnienie wymogów ROP. Nieprzestrzeganie odpowiednich wymogów musi podlegać karom.¹⁹ Ponadto, aby zapewnić

¹³ W kilku sprawozdaniach oceniono francuską ustawę AGEC i stwierdzono, że obecny przydział 5 % opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta na ponowne wykorzystanie jest niewystarczający do osiągnięcia celów. Komisja parlamentarna opublikowała [wniosek](#) dotyczący podwyższenia tej kwoty z 5 % do 10 %.

¹⁴ Państwa członkowskie powinny rozważyć przeznaczenie określonej kwoty z tego budżetu na przedsiębiorstwa społeczne, w stosownych przypadkach. [W zaleceniu Rady \(C/2023/1344\)](#) wprowadzono definicję „przedsiębiorstw społecznych”, która została zastosowana w zmienionej dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, natomiast niektóre państwa członkowskie mają własne definicje.

¹⁵ Wykorzystanie tego funduszu musi być zorganizowane w sposób przejrzysty, aby uniknąć niegospodarności. W idealnym scenariuszu fundusz ten byłby zarządzany przez niezależny organ, a nie przez organizację zajmującą się rozszerzoną odpowiedzialnością producenta, aby zapobiec konfliktom interesów.

¹⁶ Wniosek dotyczący celów sektorowych od 2030 r. opiera się na założeniu, że przed wprowadzeniem celów w całej Unii konieczny będzie okres przejściowy. Cele na 2030 r. byłyby również dobrze dostosowane do unijnych celów w zakresie recyklingu opakowań i odpadów komunalnych i pomogłyby w ich osiągnięciu.

¹⁷ Zmieniona dyrektywa ramowa w sprawie odpadów (DYREKTYWA (UE) 2025/1892) wydaje się już zawierać obowiązkowy udział organizacji PRO dla producentów tekstyliów w art. 22c ust. 1. „Państwa członkowskie zapewniają, aby producenci wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z włókiennictwem lub obuwia wymienionych w załączniku IVc powierzyli organizacji odpowiedzialności producentów wypełnienie w ich imieniu obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta określonych w art. 22a”.

¹⁸ Typowymi problemami występującymi w systemach bez obowiązkowego udziału organizacji PRO są niskie wskaźniki zbiórki i przetwarzania. Niepewność co do obowiązków oznacza, że podmioty nie mają motywacji do zbierania większych ilości odpadów i ponoszenia wyższych kosztów. Dynamika ta jest widoczna w Niemczech w przypadku WEEE. Zamiast tego zbiorowy system PRO mógłby nawet nagradzać dobre wyniki poprzez wypłatę rekompensat między organizacjami PRO. Zob. również: [DUH \(2025\)](#). Przykładem obowiązkowego udziału w PRO w Niderlandach jest Stichting OPEN, PRO odpowiedzialna za WEEE. Od 2021 r. wszyscy producenci i importerzy są zobowiązani do przystąpienia do tej PRO, jedynej posiadającej „ogólnie wiążącą umowę”. Zob. Stichting OPEN (2026) [Odpowiedzialność producenta](#).

¹⁹ Wysokość kar finansowych nakładanych na organizacje PRO za nieprzestrzeganie celów powinna zależeć od stopnia nieprzestrzegania i powinna być z czasem zwiększana. Ostatecznie organizacja PRO musi ryzykować utratę akredytacji, jeśli mimo kar finansowych nie poprawi się poziom nieprzestrzegania. Przykład z belgijskiego sektora opakowań w załączniku II pokazuje, w jaki sposób organizacje PRO mogą być pociągane do odpowiedzialności bez destabilizowania systemu ROP.

przejrzystość, organizacje PRO muszą zapewnić organom administracyjnym dostęp do danych dotyczących wykorzystania zebranych przez nie środków. W dyrektywie ramowej w sprawie odpadów należy zatem ustanowić wymogi dotyczące przejrzystości w zakresie wykorzystania środków przez organizacje PRO. Wymogi te można połączyć ze środkami mającymi na celu dalszą harmonizację sprawozdawczości organizacji PRO w całej UE.

Należy pamiętać, że chociaż opłaty z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta odgrywają kluczową rolę w ograniczaniu ilości odpadów, ostatecznie muszą one zostać włączone do zestawu innych polityk dotyczących produktów, konsumentów i odpadów na szczeblu lokalnym, państw członkowskich i UE. W załączniku I przedstawiono przegląd obecnych luk w przepisach UE dotyczących ograniczania ilości odpadów, natomiast w załączniku II wymieniono dobre praktyki na szczeblu państw członkowskich.

Tabela 3 - Proponowany podział środków w zakresie gospodarowania odpadami i redukcji odpadów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta w odniesieniu do dóbr konsumpcyjnych

<p>Środki gospodarowania odpadami z pełnym pokryciem kosztów poprzez opłaty z tytułu ROP (na podstawie art. 22a ust. 8 lit. a)-d) dyrektywy ramowej w sprawie odpadów²⁰ w odniesieniu do tekstyliów, ponieważ zawiera ona najnowszy wykaz w przepisach dotyczących kategorii dóbr konsumpcyjnych)</p>	<p>Środki redukcji odpadów, które mają być objęte „funduszem na rzecz przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym” LUB „opłatą za redukcję odpadów” w celu osiągnięcia celów średniookresowych strategii R (przykłady znajdują się w załączniku II)</p>
Zbiórka zużytych produktów do ponownego użycia oraz selektywna zbiórka w celu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu	Ponowne wykorzystanie
Transport zebranych produktów używanych i odpadów w celu ich sortowania do ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu	Naprawa
Sortowanie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne operacje odzysku oraz unieszkodliwianie zebranych produktów zużytych i odpadów	Renowacja (np. używanych telefonów, opon, mebli)
Zbiórka, transport i przetwarzanie odpadów powstałych w wyniku działań, o których mowa powyżej, oraz przez podmioty gospodarki społecznej i inne podmioty wchodzące w skład systemu zbiórki	Regeneracja (np. EEE, baterii)
Przeprowadzanie badania składu zebranych zmieszanych odpadów komunalnych	Zmiana przeznaczenia (np. baterii)
Dostarczanie informacji, w tym poprzez odpowiednie kampanie informacyjne, na temat zrównoważonej konsumpcji, zapobiegania powstawaniu odpadów, ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia, w tym naprawy, recyklingu, innego odzysku i unieszkodliwiania	Modele biznesowe oparte na produkcie jako usłudze (np. wypożyczalnie odzieży lub narzędzi)
Gromadzenie danych i przekazywanie ich właściwym organom	
Wspieranie badań i rozwoju w celu poprawy projektowania produktów oraz zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarowania nimi zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, z myślą o zwiększeniu skali recyklingu typu „fibre-to-fibre”/„21” w obiegu zamkniętym	
Środki zarządzania odpadami, obecnie brakujące w art. 22a ust. 8	
Koszty usuwania odpadów ²²	
Postępowanie z odpadami zebranymi w ramach zmieszanych odpadów komunalnych, w tym sortowanie odpadów zmieszanych ²³	

²⁰ „Dyrektywa 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (tekst mający znaczenie dla EOG)”. 2008. EUR-Lex.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02008L0098-20251016

²¹ „Recykling włókienniczy” ma zastosowanie do odpadów tekstylnych zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie odpadów; w przypadku innych grup produktów należy stosować termin „recykling w obiegu zamkniętym”.

Ponieważ zmieniona dyrektywa ramowa w sprawie odpadów nie określa celów w zakresie zbiórki tekstyliów, (przygotowania do) ponownego użycia i recyklingu itp., mamy uzasadnione podstawy, aby przypuszczać, że o ile państwa członkowskie nie wprowadzą celów na szczeblu krajowym, organizacje odpowiedzialne za recykling będą dążyć do minimalizacji kosztów środków wymienionych w art. 22a ust. 8 (patrz powyżej), uniemożliwiając systemowi osiągnięcie pełnego potencjału. W każdym przypadku, niezależnie od tego, czy istnieją cele krajowe, czy nie, przeznaczenie stałej kwoty 10 % budżetu PRO na fundusz na rzecz przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym natychmiast pomoże zapewnić finansowanie na rzecz rozwoju przedsiębiorstw działających w oparciu o strategię R średniego szczebla. Ponadto dzięki pełnej internalizacji kosztów gospodarowania odpadami (poprzez rozszerzenie pokrycia kosztów na usuwanie śmieci i przetwarzanie odpadów zmieszanych) różnica w kosztach między środkami gospodarowania odpadami a środkami ograniczającymi ilość odpadów zmniejszyłaby się, czyniąc te ostatnie bardziej atrakcyjne finansowo.

Tabela 4 - Proponowany podział środków związanych z gospodarowaniem odpadami i redukcją odpadów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta w odniesieniu do opakowań

Uwaga: niniejsza lista stanowi odniesienie dla opakowań w odniesieniu do towarów konsumpcyjnych. ZWE nie proponuje przeglądu PPWR w ramach CEA.

22 Koszty te są tylko częściowo pokrywane przez [dyrektywę SUP](#).

23 W dyrektywie ramowej w sprawie odpadów w ust. 9 stwierdza się, że państwa członkowskie mogą zdecydować, że producenci pokrywają częściowo lub w całości koszty, o których mowa w ust. 8 lit. a), w odniesieniu do produktów trafiających do zmieszanych odpadów komunalnych. Aby zmniejszyć obciążenie budżetów gminnych, środek ten powinien stać się obowiązkowy.

Środki gospodarowania odpadami z pełnym pokryciem kosztów poprzez opłaty ROP (na podstawie PPWR ²⁴ art. 45 ust. 2)		Środki redukcji odpadów, które mają być objęte „funduszem na rzecz przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym” LUB „opłatą za redukcję odpadów” w celu osiągnięcia celów średniookresowych strategii R
Koszty, o których mowa w art. 8a ust. 4 lit. a) dyrektywy 2008/98/W E	Koszty selektywnej zbiórki odpadów oraz ich późniejszego transportu i przetwarzania, w tym przetwarzania niezbędnego do osiągnięcia unijnych celów w zakresie gospodarowania odpadami	Koszty związane z osiągnięciem celów w zakresie ponownego użycia określonych w art. 29 PPWR, chyba że opakowania są objęte mieszanym systemem DRS (jednorazowego użytku i ponownego użycia) Jeśli organizacja odpowiedzialna za opakowania inwestuje w ponowne użycie, musi to być powiązane ze wskaźnikami wydajności i obejmować zarówno nakłady inwestycyjne, jak i koszty operacyjne (np. początkowe inwestycje w infrastrukturę, a także prowadzenie logistyki zwrotnej, systemy mycia, informowanie konsumentów) ²⁵
	Koszty związane z osiągnięciem innych celów określonych w art. 8 ust. 1 lit. b)	
	Koszty zapewnienia odpowiednich informacji posiadaczom odpadów	
	Koszty gromadzenia danych i sprawozdawczości	
Koszty oznakowania pojemników na odpady służących do zbiórki odpadów opakowaniowych		Koszty osiągnięcia celów określonych w art. 43 PPWR, tj. zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych na mieszkańca o 5 % do 2030 r., 10 % do 2035 r. i 15 % do 2040 r. w porównaniu z 2018 r.
Koszty przeprowadzania badań składu zebranych zmieszanych odpadów komunalnych		Koszty osiągnięcia celów określonych w art. 33 PPWR, tj. sektor gastronomii na wynos powinien oferować opcje wielokrotnego użytku do 2028 r., a od 2030 r. dystrybutorzy końcowi powinni dążyć do oferowania 10 % produktów do sprzedaży w opakowaniach wielokrotnego użytku
Środki dotyczące gospodarowania odpadami, których obecnie brakuje na liście PPWR		Koszty związane z edukacją i zachęcaniem obywateli do zmiany zachowań na rzecz programów redukcji odpadów i ponownego wykorzystania, w celu osiągnięcia celów i informowania o wprowadzonych działaniach przejściowych. (Środki wspierające zgodnie z art. 29-33 i 43 PPWR)
Koszty usuwania śmieci ²⁶		Koszty badań i rozwoju ukierunkowanych na innowacje, które zapobiegają powstawaniu odpadów opakowaniowych lub umożliwiają ponowne wykorzystanie, np. opracowanie nowych formatów opakowań wielokrotnego użytku lub testowanie trwałych materiałów nadających się do wielokrotnego użycia
Przetwarzanie odpadów zebranych w ramach zmieszanych odpadów komunalnych, w tym sortowanie odpadów zmieszanych ²⁷		

24 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylające dyrektywę 94/62/WE (tekst mający znaczenie dla EOG). 2024. EUR-Lex. eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202500040&pk_campaign=todays_OJ&pk_source=EUR-Lex&pk_medium=X&pk_content=Environment&pk_keyword=Regulation

25 Przykłady systemów ponownego wykorzystania: [projekt En Boîte Le Plat](#) (Francja); miasto [Aarhus](#).

26 Koszty te są tylko częściowo pokrywane przez [dyrektywę SUP](#).

27 W art. 9 RDW stwierdza się, że państwa członkowskie mogą zdecydować, że producenci pokryją częściowo lub w całości koszty, o których mowa w art. 8 lit. a), związane z produktami trafiającymi do zmieszanych odpadów komunalnych. Aby zmniejszyć obciążenie budżetów gminnych, środek ten powinien stać się obowiązkowy.

Uwaga dotycząca pokrycia kosztów systemów ponownego wykorzystania opakowań w ramach systemów ROP

Artykuł 29 ust. 6 PPWR stanowi, że „od dnia 1 stycznia 2030 r. dystrybutorzy końcowi, którzy udostępniają konsumentom na terytorium państwa członkowskiego napoje alkoholowe i bezalkoholowe w opakowaniach sprzedażowych, zapewniają, aby co najmniej 10 % tych produktów było udostępnianych w opakowaniach wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego wykorzystania”.²⁸ Najsukuteczniejszym i najwydajniejszym sposobem osiągnięcia tego 10-procentowego celu w zakresie ponownego wykorzystania jest wdrożenie mieszanego systemu kaucji i zwrotu (DRS), który obejmuje zarówno opakowania jednorazowe, jak i wielokrotnego użytku. Jeśli opakowania wielokrotnego użytku są objęte systemem DRS, nie ma potrzeby ustanawiania opłaty ROP za redukcję odpadów, ponieważ system DRS już funkcjonuje w oparciu o pełne pokrycie kosztów. **Jeśli państwo członkowskie zdecyduje się wyłączyć opakowania wielokrotnego użytku na napoje z systemu DRS, koszt osiągnięcia celu 10% ponownego wykorzystania powinien być pokryty z opłaty ROP za redukcję odpadów po 2030 r. oraz z minimum 10% budżetu PRO w latach 2027-2030.**

Proponowane zmiany do dyrektywy ramowej w sprawie odpadów

²⁸ Zob. również motyw (142) PPWR: „Systemy kaucji i zwrotu powinny być obowiązkowe w przypadku jednorazowych plastikowych butelek na napoje i metalowych pojemników na napoje. Państwa członkowskie mogą również zdecydować o włączeniu do tych systemów innych opakowań dla innych produktów lub wykonanych z innych materiałów, w szczególności jednorazowych butelek szklanych. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby systemy kaucji i zwrotu opakowań jednorazowych, w szczególności jednorazowych szklanych butelek na napoje, były w równym stopniu dostępne dla opakowań wielokrotnego użytku, jeżeli jest to technicznie i ekonomicznie wykonalne. Powinny one rozważyć ustanowienie systemów kaucji i zwrotu również dla opakowań wielokrotnego użytku. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość, przy zachowaniu ogólnych zasad określonych w TFUE i działając zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, przyjmowania przepisów wykraczających poza minimalne wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu, takich jak pobieranie kaucji w punkcie sprzedaży w przypadku konsumpcji w lokalach gastronomicznych lub obowiązek przyjmowania opakowań podlegających kaucji przez wszystkich dystrybutorów końcowych, niezależnie od materiału i formatu opakowań, które dystrybuują, lub powierzchni sprzedaży.

- Art. 3 21. „system rozszerzonej odpowiedzialności producenta” oznacza zestaw środków podejmowanych przez państwa członkowskie w celu zapewnienia, aby producenci produktów ponosili odpowiedzialność finansową lub finansową i organizacyjną ~~za zarządzanie etapem życia produktu związanym z odpadami.~~ **różne etapy całego cyklu użytkowania i końca życia produktu zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.**
- Art. 8 1. W celu wzmocnienia ponownego wykorzystania oraz zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu i innego odzysku odpadów państwa członkowskie mogą podjąć środki legislacyjne lub nielegislacyjne w celu zapewnienia, aby każda osoba fizyczna lub prawna, która zawodowo zajmuje się opracowywaniem, wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, sprzedażą lub importem produktów (producent produktu), ponosiła rozszerzoną odpowiedzialność producenta. Środki takie mogą obejmować przyjmowanie zwracanych produktów i odpadów pozostałych po zużyciu tych produktów, a także późniejsze gospodarowanie odpadami i odpowiedzialność finansową za takie działania. Środki te mogą obejmować obowiązek udostępniania informacji na temat stopnia, w jakim produkt nadaje się do ponownego użycia i recyklingu. W przypadku gdy środki te obejmują ustanowienie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta, zastosowanie mają ogólne minimalne wymagania określone w art. 8a. Państwa członkowskie ~~mogą zdecydować, że producenci produktów, którzy z własnej inicjatywy podejmują~~ ~~odpowiedzialność finansową lub finansową i organizacyjną za różne etapy całego cyklu życia~~ ~~produktu, od momentu jego użytkowania do momentu zakończenia eksploatacji i zarządzania~~ ~~odpadami, powinni stosować niektóre lub wszystkie ogólne minimalne wymagania określone w~~ ~~art. 8a.~~ ¹²
- Art. 8a ust. 1 lit. b) zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, ustalić cele w zakresie gospodarowania odpadami **i redukcji odpadów od 2030 r.**, dążąc do osiągnięcia co najmniej celów ilościowych mających znaczenie dla systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, określonych w niniejszej dyrektywie, dyrektywie 94/62/WE, dyrektywie 2000/53/WE, dyrektywie 2006/66/WE oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE (1), oraz ustanowić inne cele ilościowe i/lub jakościowe, które uznaje się za istotne dla systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta; Art. 8a ust. 1 lit. c) zapewnienie funkcjonowania systemu sprawozdawczości w celu gromadzenia danych dotyczących produktów wprowadzonych do obrotu w państwie członkowskim przez producentów produktów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta oraz danych dotyczących zbierania i przetwarzania **produktów i odpadów** pochodzących z tych produktów, określając w stosownych przypadkach przepływy odpadów, a także innych danych istotnych dla celów lit. b);
- Art. 8a ust. 3 . **(NOWY) Państwa członkowskie zapewniają, aby producenci powierzyli**

organizacji odpowiedzialnej za producentów wypełnianie w ich imieniu obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta określonych w art. (X). Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby każdy producent produktów lub organizacja realizująca obowiązki w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta w imieniu producentów produktów:

Art. 8a ust. 3 lit. e) udostępnia publicznie informacje na temat osiągnięcia celów w zakresie gospodarowania odpadami, o których mowa w ust. 1 lit. b), a w przypadku zbiorowego wypełniania obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta - również informacje na temat:

(NOWE) Art. 8a ust. 3 lit. f) ponosi odpowiedzialność prawną za osiągnięcie celów w zakresie gospodarowania odpadami i redukcji odpadów.

- Art. 8a ust. 4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby wkłady finansowe wnoszone przez producenta produktu w celu wypełnienia jego obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta:

ą) pokrywały następujące koszty związane z produktami wprowadzanymi do obrotu przez producenta w danym państwie członkowskim:

(NOWOŚĆ) koszty działań związanych z redukcją i przygotowaniem do ponownego użycia niezbędnych do osiągnięcia celów w zakresie redukcji i ponownego użycia od 2030 r. Przed 2030 r. i od 2027 r. państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje odpowiedzialności producentów przeznaczały co najmniej 10 % swojego budżetu na fundusz na rzecz przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w celu pokrycia kosztów środków wymienionych w załączniku X. (proponowana lista znajduje się powyżej).

b) przypadku zbiorowego wypełniania obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta są w miarę możliwości dostosowywane do poszczególnych produktów lub grup podobnych produktów, w szczególności poprzez uwzględnienie ich trwałości, możliwości naprawy, ponownego użycia i recyklingu oraz obecności substancji niebezpiecznych, przy czym stosuje się podejście oparte na cyklu życia i zgodne z wymogami określonymi w odpowiednim prawie Unii oraz, w miarę możliwości, oparte na zharmonizowanych kryteriach w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego; oraz

d) e) przekraczają kosztów niezbędnych do świadczenia usług gospodarowania odpadami w sposób efektywny pod względem kosztów. Koszty te ustala się w sposób przejrzysty między zainteresowanymi podmiotami.

ZAŁĄCZNIK I

Jaki jest aktualny stan regulacji UE w zakresie redukcji odpadów?

Ramy regulacyjne UE obejmują już kluczowe cele, zadania i środki mające na celu redukcję odpadów poprzez strategie R średniego poziomu;²⁹ poniżej przedstawiono **przegląd głównych przepisów zapisanych w prawie, a także krótkie uwagi na temat ich skuteczności.**

Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów (WFD)

Hierarchia postępowania z odpadami,³⁰ zapisana w prawie UE od czasu dyrektywy 2008/98/WE z 2008 r.,³¹ jasno stanowi, że „przygotowanie do ponownego użycia” powinno mieć pierwszeństwo przed „recyklingiem”. Jednakże, podczas gdy „recykling” jest poparty konkretnymi definicjami, metodologiami, celami i obowiązkiem wdrożenia systemów ROP dla kilku strumieni odpadów, ponowne użycie nie spotkało się z taką samą uwagą ze strony organów regulacyjnych. W przepisach prawnych „przygotowanie do ponownego użycia” i „recykling” są nawet traktowane jako pojęcia tożsame: w art. 11 ust. 2 określono cele, które można osiągnąć za pomocą obu tych metod:

„a) do 2020 r. przygotowanie do ponownego użycia i recykling odpadów, takich jak co najmniej papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło pochodzące z gospodarstw domowych i ewentualnie z innych źródeł, o ile strumień tych odpadów są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, należy zwiększyć do co najmniej 50 % masy ogółem;”

„c) do 2025 r. przygotowanie do ponownego użycia i recykling odpadów komunalnych zwiększa się do co najmniej 55 % masy;”

Chociaż nie ma prawnie wiążącego celu w zakresie redukcji odpadów, art. 9 nakłada na państwa członkowskie obowiązek podjęcia środków zapobiegających powstawaniu odpadów, w tym „ponownego użycia produktów i ustanowienia systemów promujących naprawy i ponowne użycie, w szczególności w odniesieniu do sprzętu elektrycznego i elektronicznego, tekstyliów i mebli, a także opakowań i materiałów budowlanych oraz produktów”. Ponadto art. 29 wymaga od państw członkowskich ustanowienia

²⁹ Mast, Julian, Friederike Von Unruh i Wolfgang Irrek. 2023. „Strategie R jako wytyczne dla gospodarki o obiegu zamkniętym”. prospekolog.ruhr/wp-content/uploads/2022/08/rethink_22-03_r-strategien_EN.pdf

³⁰ Artykuł 4 ust. 1: „W przepisach i polityce dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarowania odpadami stosuje się następującą hierarchię postępowania z odpadami w kolejności priorytetowej: a) zapobieganie; b) przygotowanie do ponownego użycia; c) recykling; d) inne rodzaje odzysku, np. odzysk energii; oraz e) unieszkodliwianie”.

³¹ „Dyrektywa 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (tekst mający znaczenie dla EOG)”. 2008. EUR-Lex. eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02008L0098-20251016

programów zapobiegania powstawaniu odpadów, a załącznik IV zawiera przykłady środków zapobiegawczych.³² Ponadto decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/19³³ określa wspólną metodologię i format sprawozdawczości w zakresie ponownego użycia, w oparciu o zawarty w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów obowiązek państw członkowskich do corocznego przekazywania Komisji danych dotyczących ponownego użycia.³⁴

Zamiast prawnie wiążącego celu UE wprowadziła w planie działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym z 2020 r. wskaźnik zmniejszenia o połowę ilości odpadów komunalnych do 2030 r. i uwzględniła go w planie działania na rzecz zerowego zanieczyszczenia. Jednak dane pokazują, że od 2015 r. redukcja odpadów komunalnych osiągnęła plateau, a EEA³⁵ stwierdziła, że: „Bez ograniczenia wytwarzania odpadów osiągnięcie celu zerowego zanieczyszczenia, jakim jest zmniejszenie o połowę ilości odpadów komunalnych do 2030 r., jest mało prawdopodobne, pomimo wysiłków na rzecz zwiększenia recyklingu. Konieczne są intensywne działania mające na celu zapobieganie wytwarzaniu odpadów komunalnych i zwiększenie poziomu recyklingu – nawet powyżej obecnego celu UE w zakresie recyklingu”.

Dyrektywa w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE)

Zapobieganie powstawaniu WEEE jest priorytetem dyrektywy 2012/19/UE,³⁶ w tym promowanie ponownego użycia, recyklingu i innych sposobów odzyskiwania odpadów z urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Artykuł 12 nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby producenci zapewniali finansowanie zbierania, przetwarzania, odzyskiwania i unieszkodliwiania WEEE. Ponadto w art. 7 wprowadzono cel w zakresie zbiórki, natomiast w art. 11 i załączniku V określono cele w zakresie odzysku dla różnych kategorii produktów, np. „w przypadku WEEE należącego do kategorii 1 lub 4 załącznika III 80 % należy przygotować do ponownego użycia i poddać recyklingowi”. W tekście nie ma zatem rozróżnienia między „przygotowaniem do ponownego użycia” a „recyklingiem”.

32 Załącznik IV (16) „Promowanie ponownego użycia i/lub naprawy odpowiednich wyrzuconych produktów lub ich części, w szczególności poprzez stosowanie środków edukacyjnych, ekonomicznych, logistycznych lub innych, takich jak wsparcie lub tworzenie akredytowanych centrów i sieci naprawy i ponownego użycia, zwłaszcza w regionach gęsto zaludnionych”.

33 Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/19 z dnia 18 grudnia 2020 r. ustanawiająca wspólną metodologię i format sprawozdawczości w zakresie ponownego użycia zgodnie z dyrektywą 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (notyfikowana jako dokument C(2020) 8976) (tekst mający znaczenie dla EOG); 2021. EUR-Lex. eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2021/19/oj/eng

34 Ponowne użycie dla danej kategorii produktów powinno być mierzone co najmniej raz w roku, ale wspólna metodologia pozwala na stosowanie różnych narzędzi gromadzenia danych w celu pomiaru ponownego użycia, takich jak bezpośredni pomiar masy ponownie użytych produktów; obliczenie bilansu masowego ponownego użycia na podstawie masy nakładów i wyników operacji ponownego użycia; kwestionariusze i wywiady z podmiotami zajmującymi się ponownym użyciem; oraz dzienniki osób fizycznych, które regularnie prowadzą rejestr lub dziennik informacji dotyczących ponownego użycia. Format sprawozdawczości danych ilościowych obejmuje kategorie produktów: tekstylia, EEE, meble, materiały i produkty budowlane oraz inne produkty. [Zbiór danych dotyczących przepływów ponownego wykorzystania zgodnie z decyzją wykonawczą \(UE\) 2021/19](#).

35 „Osiągnięcie celu w zakresie odpadów komunalnych w 2030 r. (wskaźnik)”. 2025. Europejska Agencja Środowiska (EEA). www.eea.europa.eu/en/european-zero-pollution-dashboards/indicators/reaching-the-2030-residual-municipal-waste-target-indicator-1

36 Tekst skonsolidowany: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (przekształcenie) (tekst mający znaczenie dla EOG). 2012. EUR-Lex. eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02012L0019-20240408

W ocenie dyrektywy z 2025 r.³⁷ stwierdzono, że „dyrektywa odniosła ograniczony sukces w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i nie przyczyniła się do znacznego zwiększenia przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub odzysku materiałów z WEEE”. W ocenie stwierdzono, że „obecne cele są osiągnięte przez większość państw członkowskich w odniesieniu do większości kategorii, przy czym najwyższe wskaźniki recyklingu i przygotowania do ponownego użycia osiągnięto w przypadku kategorii 5 i 6 - małe urządzenia i mały sprzęt informatyczny (2020 r.). Informacje na temat udziału przygotowania do ponownego użycia są dostępne tylko wtedy, gdy państwa członkowskie zgłaszają je dobrowolnie. Obecnie tylko 17 państw członkowskich prowadzi działania związane z przygotowaniem do ponownego użycia, a trzy zgłosiły, że ilość ta jest nieznana. Średnio, na podstawie dostępnych danych, tylko około 1,5 % (2020 r.) jest przygotowywane do ponownego użycia, co stanowi spadek w porównaniu z poprzednimi latami”.

Przewidywana zmiana dyrektywy WEEE w ramach ustawy o gospodarce o obiegu zamkniętym będzie miała kluczowe znaczenie dla usunięcia tych niedociągnięć.

Rozporządzenie w sprawie baterii

Celem rozporządzenia (UE) 2023/1542³⁸ jest zapewnienie zrównoważonego charakteru baterii w całym cyklu ich życia oraz rozwój konkurencyjnego, zrównoważonego przemysłu baterii. Kluczowe przepisy dotyczące ponownego użycia, zmiany przeznaczenia i regeneracji baterii obejmują:

- Artykuł 45 wprowadza obowiązki podmiotów gospodarczych oferujących baterie, które zostały przygotowane do ponownego użycia, przygotowane do zmiany przeznaczenia, zmienione w przeznaczeniu lub poddane regeneracji.
- Artykuł 56 ustanawia rozszerzoną odpowiedzialność producenta (ROP) dla producentów baterii, w tym dla podmiotów gospodarczych, które udostępniają baterie pochodzące z przygotowania do ponownego użycia, przygotowania do zmiany przeznaczenia, zmiany przeznaczenia lub regeneracji. Wkład finansowy, który ma być wniesiony przez producenta, pokrywa koszty (między innymi):
 - selektywna zbiórka, transport i przetwarzanie, z uwzględnieniem wszelkich przychodów uzyskanych z przygotowania do ponownego użycia lub przygotowania do zmiany przeznaczenia lub z wartości surowców wtórnych odzyskanych z przetworzonych zużytych baterii;
 - dostarczanie informacji na temat zapobiegania powstawaniu odpadów baterii i gospodarowania nimi;

³⁷ „Badanie wspierające ocenę dyrektywy 2012/19/UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) - sprawozdanie końcowe”. 2024. Ramboll, Unwleth Bur
Oko-Institut e.V. dla Komisji

Europejskiej. environment.ec.europa.eu/document/download/8572b5bb-2416-44a7-aaa8-5e8f8a4661c4_en?filename=Study%20supporting%20WEEE%20evaluation_Final%20

³⁸ Tekst skonsolidowany: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG). 2023. [EUR-Lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02023R1542-20250731](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02023R1542-20250731)

Chociaż prawo nakłada obowiązki w zakresie ponownego użycia, zmiany przeznaczenia i regeneracji baterii, wiążące cele sprzyjają recyklingowi:

- Artykuły 59 i 60 nakładają na producentów baterii przenośnych i baterii LMT lub organizacje odpowiedzialne za produkt (PRO) obowiązek osiągnięcia celów w zakresie zbiórki. ¹⁷
- Artykuł 71 wprowadza cele w zakresie efektywności recyklingu i odzysku materiałów.

Ogólna skuteczność rozporządzenia w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów z baterii będzie zależała od poziomu ambicji przepisów wykonawczych.

Rozporządzenie w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (PPWR)

Celem rozporządzenia (UE) 2025/40³⁹ jest zminimalizowanie ilości opakowań i odpadów powstających przy jednoczesnym ograniczeniu zużycia surowców pierwotnych i wspieraniu przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Prawo nakłada obowiązek osiągnięcia celów w zakresie ponownego użycia, redukcji i recyklingu na poziomie państw członkowskich:

- Cele w zakresie ponownego wykorzystania (art. 29 ust. 6): „Od 2030 r. napoje alkoholowe i bezalkoholowe w opakowaniach sprzedażowych: co najmniej 10 % w opakowaniach wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego wykorzystania. Od 2040 r. co najmniej 40 %”.
- Redukcja odpadów opakowaniowych (art. 43 ust. 1): „Każde państwo członkowskie zmniejsza ilość odpadów opakowaniowych wytwarzanych na mieszkańca w porównaniu z 2018 r. o co najmniej: a) 5 % do 2030 r.; b) 10 % do 2035 r.; c) 15 % do 2040 r.”.

Aby osiągnąć cele określone w rozporządzeniu, państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia rozporządzenia, w tym grzywien.

Prawo wymaga również, aby część budżetu ROP wspierała działania na rzecz redukcji i ponownego wykorzystania w celu osiągnięcia powyższych celów, choć nie nakłada obowiązku zapewnienia znaczącego udziału w finansowaniu. Artykuł 51 stanowi:

- „1. Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zachęcanie do tworzenia systemów ponownego wykorzystywania i ponownego napełniania opakowań”.

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylające dyrektywę 94/62/WE (tekst mający znaczenie dla EOG). 2024. EUR-Lex.
eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202500040&pk_campaign=todays_OJ&pk_source=EUR-Lex&pk_medium=X&pk_content=Environment&pk_keyword=Regulation

- „3. Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP) i systemy kaucji przeznaczały minimalną część swojego budżetu na działania mające na celu redukcję i zapobieganie, które mogą obejmować inicjatywy dotyczące ponownego wykorzystania”.

Dyrektywa w sprawie prawa do naprawy

Dyrektywa w sprawie prawa do naprawy (UE 2024/1799)⁴⁰ dotyczy niedociągnięć w sektorze napraw: w przypadku towarów wymienionych w załączniku II producenci są zobowiązani do zapewnienia dostępu do części zamiennych po rozsądnych cenach oraz udostępnienia informacji na temat swoich usług naprawczych. Dyrektywa wprowadziła również przedłużenie okresu gwarancji prawnej.

Chociaż zobowiązuje ona państwa członkowskie do podjęcia co najmniej jednego środka promującego naprawy na ich terytorium (finansowego lub niefinansowego), nie wprowadzono konkretnego obowiązku finansowania (np. poprzez opłaty ROP). Kompleksowy przegląd⁴¹ obecnych systemów zachęt do napraw pokazuje, że finansowanie pochodzi prawie wyłącznie z budżetów publicznych. Ponieważ finanse publiczne znajdują się pod rosnącą presją, opłaty z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta muszą odgrywać rolę w zapewnieniu długoterminowego finansowania infrastruktury naprawczej, co zostało już ustalone w niektórych państwach członkowskich (zob. poniżej).

⁴²Obliczenia WRAP dotyczące wskaźników zastąpienia w odniesieniu do odzieży (dane z Wielkiej Brytanii) wykazały, że naprawa ma jeszcze większy potencjał zastąpienia zakupu nowego produktu niż odsprzedaż: na każde 5 naprawionych produktów 4 zastępują nowy zakup, co daje wskaźnik zastąpienia na poziomie 82,2%. Natomiast zakup 5 używanych produktów zastępuje 3 nowe zakupy, co daje wskaźnik zastąpienia na poziomie 64,6%. Wyniki te wskazują na potencjał opracowania zachęt do naprawy w celu dalszego ograniczenia ilości odpadów.

Rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów (ESPR)

Rozporządzenie (UE) 2024/1781⁴³ ma na celu poprawę zrównoważonego charakteru produktów wprowadzanych na rynek UE poprzez poprawę ich obiegu zamkniętego, efektywności energetycznej,

⁴⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1799 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie wspólnych zasad promujących naprawę towarów oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2017/2394 i dyrektywy (UE) 2019/771 i (UE) 2020/1828 (tekst mający znaczenie dla EOG). 2024. EUR-Lex.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024L1799

⁴¹ Meyer, Katrin i Molnári, Magdolna. 2024. „Kompleksowy przegląd obecnych systemów zachęt do napraw: fundusze naprawcze i bony”. repair.eu/news/a-comprehensive-overview-of-the-current-repair-incentive-systems-repair-funds-and-vouchers

⁴² „Displacement Rates Untangled” (Wskaźniki przemieszczenia bez komplikacji). 2025. WRAP - program działań w zakresie odpadów i zasobów. www.wrap.ngo/resources/report/displacement-rates-untangled

⁴³ Tekst skonsolidowany: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. ustanawiające ramy ustalania wymagań dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, zmieniające dyrektywę (UE) 2020/1828 i rozporządzenie (UE) 2023/1542 oraz uchylające dyrektywę 2009/125/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG). 2024. EUR-Lex.
eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02024R1781-20240628
Rozszerzona odpowiedzialność producenta w zakresie redukcji odpadów

możliwości recyklingu i trwałości. ESPR ustanawia zasady dotyczące wydajności i informacji, „wymogi dotyczące ekoprojektu”, dla każdej rozpatrywanej grupy produktów, w tym w zakresie:

- Poprawę trwałości, możliwości ponownego użycia, modernizacji i naprawy produktów.¹⁹
- Zwiększenie możliwości konserwacji i renowacji produktów.
- rozwiązanie problemu obecności substancji hamujących cyrkularność
- ułatwienie regeneracji i recyklingu produktów
- ograniczanie wytwarzania odpadów.

Wprowadzenie tych wymogów dotyczących ekoprojektu dla poszczególnych grup produktów będzie miało wpływ na skalowalność modeli biznesowych wspierających strategię R średniego poziomu, jednak wdrożenie przepisów wykonawczych określających te wymogi dla poszczególnych grup produktów zajmuje dużo czasu. Nawet po wprowadzeniu tych wymogów w odniesieniu do produktów wprowadzanych na rynek UE nie ma mechanizmu finansowania wspierającego infrastrukturę niezbędną do ponownego wykorzystania, naprawy i ponownego przetwarzania produktów, które nadają się do ponownego wykorzystania i naprawy.

ZAŁĄCZNIK II

Które polityki państw członkowskich mogą służyć za przykład?

Krajowe systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta często obejmują cele dotyczące (lokalnego) ponownego wykorzystania (np. w przypadku tekstyliów w Niderlandach⁴⁴ i Francji).⁴⁵ Gwarantuje to część finansowania z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta na wsparcie tych systemów. Państwa członkowskie przodują również w zakresie celów dotyczących (przygotowania do) ponownego wykorzystania⁴⁶, które nie są wspierane finansowo w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta; jednak inicjatywy te zazwyczaj wymagają finansowania publicznego i dlatego są ograniczone do bardziej zamożnych regionów. Na przykład w Turyngii (Niemcy) regionalny system premii za naprawy⁴⁷ zostanie zniesiony od 2026 r.⁴⁸ z powodu ograniczeń budżetu publicznego. Poniższa lista zawiera **przykłady finansowania ROP/PRO w zakresie redukcji odpadów** i odpowiedzialności producentów, wdrożonych w Belgii i Francji.

Belgia

Recupel,⁴⁹ belgijska organizacja PRO zajmująca się zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, wspiera ponowne wykorzystanie, oferując płatności sklepom z używanymi rzeczami,⁵⁰ sklepom z artykułami używanymi i centrom ponownego wykorzystania, które odsprzedają zebrane urządzenia elektryczne. Opłata jest oparta na całkowitej masie sprzętu sprzedanego w ciągu roku: 60 euro za tonę do wielkości referencyjnej z 2020 r. i 120 euro za tonę powyżej tej wielkości. Celem jest maksymalizacja ponownego wykorzystania sprzętu elektrycznego. Sklepy uczestniczące w programie

44 „Rozszerzona odpowiedzialność producenta za tekstylia”. 2025. Inspektorat ds. Środowiska Ludzkiego i Transportu - Ministerstwo Infrastruktury i Gospodarki Odpadami. english.ilent.nl/topics/extended-producer-responsibility/epr-textile

45 „Rozszerzona odpowiedzialność producenta za wyroby włókiennicze we Francji”. 2024. Fundacja Ellen MacArthur. www.ellenmacarthurfoundation.org/epr-for-textiles-in-france

46 „Cele w zakresie ponownego wykorzystania: dlaczego są ważne i jakie inicjatywy już istnieją w UE”. Dostęp 12 lutego 2026 r. RREUSE.cdn.nimbu.io/s/zx3wipv/channelentries/2lxizwf/files/1742218089283/2022_03_rreuse_re-use-targets_-_why-they-matter-and-what-initiatives-already-exist-in-the-eu.pdf?gljwf8a.

47 „Reparaturbonus Thüringen | Verbraucherzentrale Thüringen”. 2025. Verbraucherzentrale Thüringen. www.vzth.de/reparaturbonus

48 Wilfer, Tom. „Reparaturbonus Wird in Thüringen Eingestellt”. 2025. EUWID. www.euwid-recycling.de/news/politik/reparaturbonus-wird-in-thueringen-eingestellt-190925

49 „Naprawiaj, ponownie wykorzystuj i poddawaj recyklingowi: oto jak możesz przyczynić się do zmniejszenia ilości odpadów”. 2026. Recupel. www.recupel.be/fr

50 „Demandez Votre Indemnité Recupel En Tant Que Centre de Réemploi Ou Magasin de Seconde Main”. 2020. Recupel. www.recupel.be/fr/demandez-votre-indemnite-recupel-en-tant-que-centre-de-reemploi-ou-magasin-de-seconde-main

uzyskują również dostęp do sieci zbiórki Recupel oraz sieci partnerskiej sprzedawców sprzętu. Umowa⁵¹ została opracowana we współpracy z Herwin i Ressources (przedsiębiorstwa społeczne) i jest otwarta dla wszystkich belgijskich sklepów z artykułami używanymi powiązanych z Ressources.

Tłem dla tej inicjatywy są cele dotyczące ponownego wykorzystania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego we Flandrii i Brukseli, które obejmują sprzedaż w sklepach z używanymi rzeczami i prywatnych zakładach renowacyjnych. Dla Recupel wyzwaniem jest to, że cel ponownego wykorzystania jest obecnie ustalony na etapie łańcucha dostaw, na którym jako PRO ma ograniczoną kontrolę. Cele wymagają od Recupel pracy nad strukturalnymi problemami związanymi z obiegiem zamkniętym, takimi jak brak serwisantów. W związku z tym Recupel wspiera sklepy z używanymi rzeczami, zapewniając finansowanie i nawiązując współpracę partnerską, na przykład z producentami, którzy muszą wysyłać swoje nadające się do użytku odpady do sklepów z używanymi rzeczami. Ponadto Recupel stara się zawierać umowy z firmami zajmującymi się naprawami i inwestuje w programy szkoleniowe.

W odniesieniu do sektora opakowań w Belgii, akredytacja na lata 2024-2028⁵² organizacji **PRO Fost Plus** zajmującej się **opakowaniami z gospodarstw domowych** obejmuje innowacyjne środki mające na celu pociągnięcie producentów do odpowiedzialności za realizację celów:

- Ograniczenie ilości opakowań (art. 33): ambicja ograniczenia bezwzględnej ilości opakowań jednorazowego użytku wprowadzanych do obrotu o co najmniej 5% (w porównaniu z tonażem z 2023 r.) do końca okresu akredytacji [koniec 2028 r.]. Dotyczy to wszystkich członków. Fost Plus musi również wykazać, że spadek ten nie wynika z zastąpienia materiałów.
- Zwiększenie udziału opakowań wielokrotnego użytku (art. 34): Fost Plus wraz ze swoimi członkami przedstawi Międzyregionalnej Komisji ds. Opakowań ambitny program działań mający na celu zachęcenie członków do stosowania opakowań wielokrotnego użytku. Plan działania będzie miał na celu zwiększenie udziału opakowań wielokrotnego użytku w rynku o co najmniej 5% do końca okresu akredytacji: proponowane środki nie powinny ograniczać się do szklanych opakowań na napoje. Plan działania musi wskazywać, w jaki sposób cele zostaną osiągnięte.
- Budżet na zmiany (art. 34 ust. 4): w każdym roku obowiązywania niniejszej akredytacji Fost Plus powinien zainwestować co najmniej 2% swojego całkowitego budżetu na 2024 r. w realizację programu działań mających na celu unikanie i ograniczanie stosowania opakowań.

Ponadto trwająca aktualizacja **międzyregionalnego rozporządzenia w sprawie opakowań** (tekst pierwotny [dostępny tutaj](#)⁵³) zawiera propozycję nałożenia na producentów odpowiedzialności za osiągnięcie celów w zakresie redukcji opakowań jednorazowego użytku, zgodnie z wymogami PPWR. W tekście

⁵¹ „Konwencja dotycząca ponownego wykorzystania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego”. 2023. Recupel. www.recupel.be/fr/media/1047

⁵² „Decyzja Międzyregionalnej Komisji ds. Opakowań z dnia 2 lutego 2024 r. w sprawie akredytacji stowarzyszenia non-profit Fost Plus Olympiadenlaan 2, 1140 Evere, jako organizacji zajmującej się zgodnością z przepisami dotyczącymi odpadów opakowaniowych”. 2024. Międzyregionalna Komisja ds. Opakowań. www.ivicie.be/wp-content/uploads/2020/02/ACCREDITATION-FOST-PLUS-2024-online.pdf

⁵³ Umowa o współpracy w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów opakowaniowych i gospodarowania nimi (Dziennik Urzędowy Belgii. 29.12.2008). Międzyregionalna Komisja ds. Opakowań.

www.ivicie.be/wp-content/uploads/2021/05/Cooperation-agreement-of-04-11-2008-on-the-prevention-and-management-of-packaging-waste.pdf

proponuje się, aby PRO wykazało, że wszyscy producenci zrzeszeni w tej organizacji wspólnie osiągną wyznaczone cele. Ponadto wniosek wprowadza kary finansowe za nieosiągnięcie celów zapobiegania określonych w PPWR, które będą pokrywane przez PRO. Kary stosuje się w odniesieniu do poszczególnych strumieni materiałów, aby uniknąć substytucji materiałów, i są one modulowane w przeliczeniu na tonę wyników odbiegających od celów (tj. w latach 2030-2034 50 EUR za tonę odbiegającą od celu na 2030 r.).

Francja

We Francji każda organizacja PRO i każdy indywidualny producent wprowadzający do obrotu produkty, które mogą być ponownie wykorzystane, musi przeznaczyć minimalną część **opłat ROP na projekty ponownego wykorzystania, zgodnie z ustawą AGECS**⁵⁴. Niniejszy arkusz zawiera przegląd systemów ROP⁵⁵, które obecnie dysponują funduszami na ponowne wykorzystanie i/lub naprawę, w tym ich cele i działania, które obejmują. Poniższa lista pytań rzuca światło na to, jak fundusz działa w praktyce.

- **Jaka kwota jest wymagana przez prawo na finansowanie ponownego wykorzystania?**

Zgodnie z art. L541-10-5⁵⁶ Kodeksu środowiskowego, w przypadku 8 systemów ROP fundusz ponownego wykorzystania musi stanowić co najmniej 5% opłat ROP pobranych w celu osiągnięcia krajowych celów w zakresie ponownego wykorzystania. Na przykład organizacje PRO CITEO i Léko, w ramach programu ROP dotyczącego opakowań gospodarstwa domowego i papieru graficznego, są prawnie zobowiązane do przeznaczenia co najmniej tej minimalnej kwoty na projekty ponownego wykorzystania i „recyklingu”⁵⁷. 5% stanowi minimalny próg, a nie limit, a ustawa AGECS zachęca do jego przekraczania, gdy jest to konieczne do osiągnięcia krajowych celów w zakresie ponownego wykorzystania.

Ponadto, jak stwierdzono w pkt 4.5 wytycznych operacyjnych⁵⁸, jeżeli organizacja PRO przeznaczy mniej niż 5% w danym roku, niedobór musi zostać przeniesiony na następny rok podatkowy, zapewniając jego bezpośrednie wykorzystanie na dodatkowe projekty ponownego wykorzystania.

W przypadku innych systemów ROP, które mają cele w zakresie ponownego wykorzystania, należy przeznaczyć wystarczające środki, aby je osiągnąć.

- **Czy organizacje PRO są prawnie odpowiedzialne za zapewnienie właściwego wykorzystania tych środków?**

⁵⁴ Ustawa nr 2020-105 z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie zwalczania marnotrawstwa i gospodarki o obiegu zamkniętym (1). 2021.

Legifrance. www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000041553759/2025-11-19

⁵⁵ Porównanie systemów ROP we Francji. 2026. Zero Waste Europe.

docs.google.com/spreadsheets/d/1aHhnxJRO_lvcvndIDebN87mYYmJu9wWjelrpULICnB8/edit?gid=0#gid=0

⁵⁶ Kodeks środowiska. 2021. Legifrance. www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000043975004

⁵⁷ W przepisach rozróżnia się „ponowne użycie” i „ponowne wykorzystanie”: „Ponowne użycie” oznacza każdą operację, w wyniku której substancje, materiały lub produkty, które nie są odpadami, są ponownie wykorzystywane do tego samego celu, do którego zostały zaprojektowane. „Ponowne wykorzystanie” oznacza każdą operację, w wyniku której substancje, materiały lub produkty, które stały się odpadami, są ponownie wykorzystywane.

⁵⁸ Kodeks środowiska. 2021. Legifrance. www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000048543633

Organizacje PRO są prawnie odpowiedzialne na mocy kodeksu środowiskowego poprzez sprawozdawczość operacyjną. Artykuł L541-10-5⁵⁹ stanowi, że jeśli cele w zakresie ponownego wykorzystania lub recyklingu nie zostaną osiągnięte, organizacje PRO muszą zwiększyć swoje przydziały do funduszu ponownego wykorzystania proporcjonalnie do niedoboru. Artykuł L541-9-6⁶⁰ wymaga dodatkowego finansowania w przypadku nieosiągnięcia celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów lub gospodarowania odpadami - obliczanego jako różnica punktów pomnożona przez średni koszt za punkt plus co najmniej 50%⁶¹. Wytyczne operacyjne⁶² wzmacniają to, zobowiązując organizacje PRO, takie jak CITEO i Léko, do przedkładania rocznego sprawozdania zawierającego szczegółowe informacje na temat działań w zakresie ponownego wykorzystania, finansowania, wyników, wyzwań i środków naprawczych.

● Którzy operatorzy korzystają z tego funduszu?

Artykuł L541-10-5⁶³ określa, że beneficjentami formalnego funduszu ponownego wykorzystania są organizacje działające na podstawie ustawy nr 2014-856 o gospodarce społecznej i solidarnej,⁶⁴ czyli struktury gospodarki społecznej zajmujące się zapobieganiem powstawaniu odpadów, ponownym wykorzystaniem i recyklingiem. Dodatkowe warunki kwalifikowalności mogą być określone w drodze rozporządzenia ministerialnego lub przez organizacje PRO. Wytyczne operacyjne⁶⁵ wymagają od tych organizacji, w ciągu sześciu miesięcy od zatwierdzenia, ustanowienia przejrzystych, niedyskryminacyjnych kryteriów finansowania podmiotów zajmujących się ponownym wykorzystaniem oraz zapewnienia, że wspierane działania są zgodne z zasadami bliskości. W praktyce podmioty zajmujące się ponownym wykorzystaniem to głównie podmioty gospodarki społecznej, ale konwencjonalne przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie ponownego wykorzystania również mogą się kwalifikować, jeśli spełniają zatwierdzone kryteria (np. dotyczy to systemów ponownego wykorzystania opakowań).

W rezultacie 40 % podmiotów zajmujących się naprawami⁶⁶ odnotowało wyższe obroty po przystąpieniu do programu „Bonus Réparation”, a ponad 50 % konsumentów stwierdziło, że program Bonus Réparation wpłynął na ich decyzję o naprawie.⁶⁷

● Jakie działania związane z ponownym wykorzystaniem są objęte przepisami?

59 Kodeks środowiska. 2021. Legifrance.www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000043975004

60 Kodeks środowiska. 2021. Legifrance.www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000041583353

61 Dodatkowe finansowanie = (utracone punkty) × (średni koszt jednego punktu × 1,5)

62 Arrêté du 7 décembre 2023 portant cahier des charges des éco-organismes et des systèmes individuels de la filière à responsabilité élargie des producteurs des emballages ménagers, des imprimés papiers et des papiers à usage graphique. 2023. Legifrance.www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000048543633

63 Kodeks środowiska. 2021. Legifrance.www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000043975004

64 Ustawa nr 2014-856 z dnia 31 lipca 2014 r. dotycząca gospodarki społecznej i solidarnej (I). 2014. Legifrance.www.legifrance.gouv.fr/loda/article_lc/LEGIARTI000029314926

65 Rozporządzenie z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie specyfikacji ekologicznych organizacji i indywidualnych systemów w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producentów opakowań gospodarstwa domowego, druków papierowych i papieru do zastosowań graficznych. 2023. Legifrance.www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000048543633

66 „Raport HOP: Bonus naprawczy może być (jeszcze) lepszy - HOP”. 2024. HOP - Halte à l'Obsolescence Programmée. www.halteobsolescence.org/rapport-hop-bonus-reparation

67 „L'impact Positif Du Bonus Réparation et Des Réparations à Distance : Un Succès Au-Delà Des Attentes.” 2024. Le Blog de Spareka.aide.spareka.fr/limpact-positif-du-bonus-reparation-et-des-reparations-a-distance-un-succes-au-dela-des-attentes

Definicje zawarto w dekrete nr 2021-517.⁶⁸ Ponadto wytyczne operacyjne dotyczące niektórych systemów ROP, takich jak opakowania gospodarstwa domowego, zawierają przykłady obejmujące infrastrukturę ponownego wykorzystania, znormalizowane pojemniki wielokrotnego użytku oraz systemy cateringowe/dań na wynos, podczas gdy większość innych systemów pozostawia określenie konkretnych działań organizacjom PRO w drodze zaproszeń do składania wniosków. Kilka systemów wyraźnie wymienia w swoich wytycznych kwalifikujące się działania związane z ponownym wykorzystaniem i naprawą.

● Czy prawo zostało poddane przeglądowi?

Opublikowano kilka raportów różnych francuskich instytucji oceniających ustawę AGECE: rząd (Generalna Inspekcja Finansów, Generalna Inspekcja Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju oraz Generalna Rada Gospodarcza - 18.07.2024);⁶⁹ Senat (Komisja Finansów - 8.10.2025);⁷⁰ Parlament (Komisja ds. Zrównoważonego Rozwoju i Planowania Przestrzennego - 29.05.2024 r.).⁷¹ Chociaż każdy z nich zawiera własną szczegółową analizę, wszystkie podkreślają, że postępy w realizacji celów dotyczących redukcji odpadów są ograniczone, a system nadal zbyt koncentruje się na recyklingu, nie ma wystarczających postępów w zakresie ponownego wykorzystania, a ponadto jest osłabiony przez fragmentaryczne zarządzanie i rosnącą złożoność administracyjną.

Wspólne priorytetowe zalecenia wynikające z raportów:

- Zwiększenie finansowania ponownego wykorzystania: Obecny przydział 5% środków na ponowne wykorzystanie jest niewystarczający do osiągnięcia celów AGECE. Wszystkie raporty wzywają do znacznego zwiększenia tych środków. Zgodnie z tym sprawozdawcy komisji parlamentarnej przedstawili projekt ustawy⁷² mający na celu zwiększenie udziału opłat ROP przeznaczonych na ponowne wykorzystanie z 5% do 10%.
- Uproszczenie, egzekwowanie i automatyzacja sankcji dla organizacji PRO: Utworzenie silnego, niezależnego organu regulacyjnego do nadzorowania wszystkich systemów ROP, zapewnienie skutecznego monitorowania celów oraz stosowanie spójnych, automatycznych i proporcjonalnych kar finansowych w przypadku nieosiągnięcia celów w zakresie recyklingu, ponownego wykorzystania lub naprawy (obejmujących zarówno zobowiązania oparte na środkach, jak i wynikach).

68 „Décret n° 2021-517 du 29 avril 2021 relatif aux objectifs de réduction, de réutilisation et de réemploi, et de recyclage des emballages en plastique à usage unique pour la période 2021-2025”. 2021. Legifrance. www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000043458675

69 „Wyniki i zarządzanie łańcuchami dostaw w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta - Igf - IGF Inter”. 2024. Inspekcja Generalna Finansów. www.igf.finances.gouv.fr/igf/accueil/nos-activites/rapports-de-missions/liste-de-tous-les-rapports-de-mi/performances-et-gouvernance-des.html

70 „Wsparcie państwa dla zapobiegania powstawaniu odpadów i ich odzyskiwania oraz dla gospodarki o obiegu zamkniętym - Senat”. 2019. Senat. www.senat.fr/rap/r25-011/r25-0110.html#toc0

71 „N° 2696 ASSEMBLÉE NATIONALE CONSTITUTION DU 4 OCTOBRE 1958”. 2024. Législature, Quinzième. www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/rapports/cion-dvp/116b2696_rapport-information.pdf

72 „Projekt ustawy, nr 1812”. 2025. Zgromadzenie Narodowe. www.assemblee-nationale.fr/dyn/17/textes/117b1812_proposition-loi

- Włączenie władz lokalnych do planowania regionalnego: włączenie władz lokalnych i regionalnych w ustalanie celów i wymagań operacyjnych w celu dostosowania wdrażania do warunków lokalnych oraz zapewnienie spójnego wdrożenia na szczeblu krajowym i dobrego wykorzystania funduszu.
- Zapewnienie niezależnego zarządzania funduszem przez podmiot publiczny w celu uniknięcia konfliktu interesów z producentami.

Zero Waste Europe (ZWE) to europejska sieć społeczności, lokalnych liderów, ekspertów i agentów zmian działających na rzecz lepszego wykorzystania zasobów i eliminacji odpadów w naszym społeczeństwie. Opowiadamy się za zrównoważonymi systemami, przeprojektowaniem naszych relacji z zasobami oraz globalnym przejściem w kierunku sprawiedliwości środowiskowej, przyspieszając sprawiedliwą transformację w kierunku zerowej ilości odpadów z korzyścią dla ludzi i planety. www.zerowasteurope.eu

Zero Waste Europe z wdzięcznością przyjmuje pomoc finansową od Unii Europejskiej. Wyłącznie odpowiedzialność za treść niniejszego materiału ponosi Zero Waste Europe. Nie odzwierciedla on koniecznie opinii wyżej wymienionego fundatora. Fundator nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji zawartych w niniejszym materiale.

Autorzy: Theresa Mörsen, Sacha Mevel, Joan Marc Simon

Redaktorzy: Ana Oliveira, Aline Maigret, Jack McQuibban, Manon Jourdan, Andrea

Veselá Data: luty 2026 r.

Informacje ogólne: hello@zerowasteeurope.eu

Media: news@zerowasteeurope.eu

Tematy związane z miastami: cities@zerowasteeurope.eu

www.zerowasteeurope.eu

www.zerowastecities.eu

www.missionzeroacademy.eu

